

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/11/2018
Identifikačné číslo spisu:	6616010298
Dátum vydania rozhodnutia:	05.12.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:6616010298.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Michálika, sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí konanom 5. decembra 2018 v Bratislave, v trestnej veci obvineného Q. Y. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. mája 2017, sp. zn. 3To/47/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného Q. Y. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 22T/93/2016, zo 16. marca 2017 bol obvinený Q. Y. uznaný vinným zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

od presne nezisteného obdobia do 16.02.2016 v K. K. H. v rodinnom dome č. XX opakovane viackrát vykonal súlož s nevlastnou dcérou mal. V. R., nar. XX.XX.XXXX, ktorú v tom čase vychovával ako druh jej matky H. Y. na adrese ich pobytu a takto konal, hoci vedel, že mal. V. R. nedovrášila ešte 15-ty rok svojho života.

Za spáchanú trestnú činnosť bol obvinenému uložený podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 9 (deväť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. súd obvineného pre výkon trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti vyššie citovanému rozsudku podal v zákonnej lehote obvinený Q. Y. odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 16. marca 2017, sp. zn. 3To/47/2017, tak, že podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol ako nedôvodné.

Proti druhostupňovému rozsudku podal obvinený prostredníctvom právnej zástupkyne v zákonnej lehote dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por. Poukázal na skutočnosť, že právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom, nakoľko súdy nevykonali dôkazy, ktoré navrhoval a taktiež sa nevysporiadali s jeho argumentáciou, ktorá svedčila v jeho prospech. Dôvodil, že súd neakceptoval návrh na kontrolné znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia a ďalšie dôkazy (stery, DNA, zabezpečenie posteľného prádla, oblečenia poškodenej a jeho oblečenia). Je toho názoru, že odvolací súd sa nedostatočne zaoberal vykonaným dokazovaním a osvojil si argumentáciu súdu prvého stupňa. Ďalej uviedol, že v danom prípade bola nesprávne kvalifikovaná skutková podstata trestného činu, a preto je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku.

Podľa obvineného nebolo preukázané iným dôkazom ako výpoveďou maloletej poškodenej, že by sa dopustil trestného činu sexuálneho zneužívania, pričom jej výpovede sú účelové a ovplyvnené otcom mal. poškodenej. Navyše jej správanie nevykazuje znaky sexuálneho zneužívania. Obvinený je presvedčený, že na rozhodovanie mala jednoznačne vplyv skutočnosť, že už v minulosti bol za obdobný skutok odsúdený, avšak za úplne iných skutkových okolností.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že napadnutým rozhodnutím bol porušený zákon v ustanovení § 119 Tr. por. a v zmysle § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté rozhodnutie zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. vec prikázal okresnému súdu na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry v Lučenci podaním z 15. januára 2018, v ktorom uviedol, že v danej veci nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Podľa názoru prokurátora, okresný aj krajský súd po vyhodnotení vykonaných dôkazov správne rozhodli a zároveň poukázal na to, že nebola zistená žiadna skutočnosť spochybňujúca výpoveď mal. poškodenej na hlavnom pojednávaní. Súdy v súvislosti s výpoveďou poškodenej poukázali na skutočnosť, že pri výsluchu poškodenej bola prítomná znalkyňa z odboru klinickej psychológie detí, ktorá nenahradila obsah a ani nedoplnila svedeckú výpoveď. Znalkyňa pri vyšetrení duševného stavu svedkyne túto odborne vyšetřila a jej závery vyplynuli z výsledkov psychologického vyšetřenia, ako i z toho, čo vo veci vypovedala mal. poškodená. Poukázal aj na závery uvedené v lekárskej správe detského gynekológa. Čo sa týka obsahu výpovede mal. poškodenej, tak táto v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom potvrdila, že v tom čase obvinený mal opakovane vykonať s ňou súlož, hoci vedel, že nedovŕšila 15. rok svojho veku.

Ďalej poukázal na svedeckú výpoveď svedka I. O., ktorý potvrdil, že všetko, o čom vypovedala mal. poškodená, sa zakladá na pravde, pričom bol svedkom toho, keď obvinený mal. poškodenej nadával a fyzicky jej ubližoval. Prokurátor ďalej poukázal na svedeckú výpoveď sociálnej pracovníčky, ktorá bola tiež prítomná pri pohovore s mal. bez prítomnosti jej otca, ktorej mal. poškodená uviedla, že ju obvinený sexuálne zneužíval, a to od 13 rokov.

S poukazom na vyššie uvedené je prokurátor toho názoru, že je nepravdivé tvrdenie obvineného, že zistenie skutkového stavu okresného aj krajského súdu sa zakladalo na jednostrannom vyhodnotení jedinej usvedčujúcej svedkyne poškodenej mal. Prokurátor má za to, že v prípravnom konaní ako aj konaní pred súdom bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, a preto sa stotožnil s právnym názorom okresného aj krajského súdu, podľa ktorého bolo jednoznačne preukázané protiprávne konanie obvineného, ktorým naplnil zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona. Zdôraznil, že v dovolaní napadnutej trestnej veci bolo ťažisko dokazovania v konaní pred súdom prvého a druhého stupňa a dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. S poukazom na uvedené nemožno vyvodzovať dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Na záver uviedol, že nesúhlas okresného ako aj krajského súdu vykonať dokazovanie ďalším kontrolným znaleckým dokazovaním iným znalcom z odboru klinickej psychológie, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu, ktoré má smerovať k náprave procesných a hmotnoprávných pochybení

rozhodnutí súdov, nakoľko takéto pochybenia neboli zistené. Z uvedeného dôvodu podľa prokurátora nie je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol, nakoľko dovolateľom uvedené dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a i/ Tr. por. nie sú dané.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že toto bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1, veta prvá Tr. por., keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por., dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených pochybení, pričom má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Pokiaľ ide o uplatňovaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., najvyšší súd zdôrazňuje tú skutočnosť, že zákon pre jeho uplatnenie predpokladá nie každé porušenie práva na obhajobu, ale len jeho zásadné porušenie. Zásadným porušením práva na obhajobu, zakladajúcim uvedený dôvod dovolania, sa pritom rozumie predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé trestné konanie a všetkým orgánom činným v trestnom konaní ako aj súdu je uložené umožniť osobe, proti ktorej sa konanie vedie, uplatnenie jej práv. Zmyslom tejto základnej zásady je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov a práv obvineného, prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu veci a tiež k vydaniu zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. na podklade toho, že sa návrhom na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 12 Tr. por. Ak by záver súdu o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy aj ich hodnotenie súdmi nižších stupňov. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové

závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3 a § 326 ods. 2 Tr. por.).

Ak by však aj podľa vyššie uvedených kritérií išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom, a to v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci samej.

Z obsahu spisu je zrejmé, že obvinený mal v konaní pred súdom možnosť navrhovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy aj zákonným spôsobom rozhodli. Taktiež všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené. Ako však už bolo uvedené, zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a nevykonanie ďalších dôkazných návrhov obvineného nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Ako už najvyšší súd vyššie uviedol, pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v cit. ustanovení je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa.

K dovolateľom označenému dovolaciemu dôvodu najvyšší súd opätovne uvádza, že nie je prípustné preskúmavať správnosť a úplnosť zisteného skutku, skutkový stav teda môže dovolací súd hodnotiť len z toho hľadiska, či skutok alebo iné okolnosti skutkovej povahy boli správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva.

V prejednávanej veci sa jedná o zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona, ktorý zodpovedá skutkovej vete zisteného skutku v rozsudku okresného súdu. Námietky obvineného v tomto smere nenapĺňajú dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., nakoľko ich podstatou je spochybňovanie kvalifikácie skutkovej podstaty trestného činu, pretože ako už aj bolo skôr spomenuté, skutkový stav tak, ako bol zo strany súdov nižších stupňov zistený, je pre dovolací súd záväzný.

Najvyšší súd navyše považuje za potrebné uviesť, že obvinenému bol právoplatne uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávanú trestnú činnosť pripúšťa a tento zároveň nevybočuje z rámca zákonom stanovenej trestnej sadzby, pričom tiež nebolo zistené ani porušenie žiadneho hmotnoprávneho ustanovenia kogentnej povahy viažuceho sa k rozhodovaniu o treste, ktoré by bolo podraditeľné pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“ zakladajúceho dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolací súd nezistil žiaden dovolací dôvod, na základe ktorého by mohol vyhovieť obvinenému a zrušiť napadnuté rozhodnutie, a preto odvolanie obvineného ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.